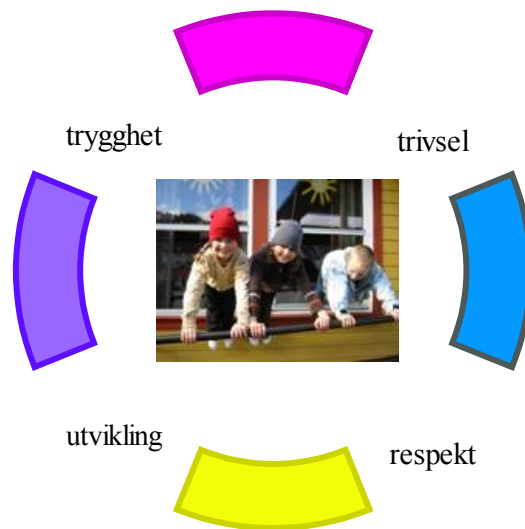

**Visjon:
ET TRYGT LÆRINGSMILJØ SOM UTVIKLER HELE MENNESKET**

**Det skal
være en**

systematisk sammenheng mellom utviklings- og læringsarbeid for barnehagebarn og skolebarn i Lyngdal.
Dette skal uttrykkes gjennom kvalitetsutviklingsplanen som her foreligger.

Det vil være et poeng at den enkelte barnehage og skole kan tilpasse kommunens plan til egen virkelighet, men slik at de ulike satsingsområder er med. Når vi velger tilnærmingen med ett dokument, vil det noen steder i planen være enkelte formuleringer som passer bedre for skolen enn for barnehagen. Bakerst i planen vil det være en liten oversikt der enkelte begreper og forkortinger forklares.

Kommunen er skole- og barnehageeier. De politiske føringer mht. økonomi til undervisningssektoren vil påvirke barnehagen og skolens rammebetingelser og derved innhold. Det er viktig at det ikke blir ytterligere nedskjæringer mht. rammetimer.

Gruppen er også av den mening at dagens skolestruktur i Lyngdal er å foretrekke framfor å legge ned skoler.

Planen er ment å være:

- Et styringsredskap for ledere og ansatte i barnehage og skole.
- Et redskap for våre folkevalgte til å holde seg orientert om og følge opp satsingsområdene.
- Informasjon til foreldre og foresatte som samtidig peker på samarbeidsområder.

Tiltak

Det forutsettes et kommunalt initiativ for å motivere, skolere, kurse og legge til rette for kompetanseheving på de satsingsområder planen peker på.

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL 2006 - 2010

Satsingsområder

Når planen inneholder så pass mange satsingsområder, vil det være noe forskjellig hvor langt de forskjellige barnehager og skoler er kommet allerede i dag. Grappa mener likevel at alle punktene kan være med, men at den enkelte barnehage og skole gjør sine bevisste valg på hvilke områder man har spesielt fokus på for hvert år i den perioden planen angir.

1. Kommunikasjon/avklare forventninger/ansvarsplassering
2. Barnehage og skole som en god arbeidsplass
3. Overganger barnehage/skole og det 13-årige skoleløpet
4. Dannelse – noe mer enn oppførsel
5. Tilpasset opplæring
6. Lese – og skriveopplæring
7. Tallforståelse og regneferdighet
8. Praktisk estetiske fag – den ”kulturelle skolesekken.”
9. Fysisk aktivitet og kosthold
10. Digital kompetanse.

Under opplisting av ”Hva må legges til rette/gjøres?” på hvert satsingsområde er nevnt en rekke punkt. For noen vil en del av dette allerede være en rutine, for andre kan det være et forslag til noe man bør ha fokus på. For at skoleeier og arbeidsgiver skal ha mulighet til å ha en oversikt over situasjonen i barnehage og skole, vil det selvsagt være en klar fordel at man legger vekt på punktene som er opplistet. Jfr. tilbakemeldingsskjema.

Det er kommet få tilbakemeldinger fra høringsinstanser. Man velger å tolke det som at forslaget til plan er brukbart. Enkelte tilbakemeldinger har ført til noe endring i det opprinnelige utkastet. Imidlertid vil man i noen tilfelle ha en kortere plan, mens man på noen områder vil ha flere punkter. I liten grad er det føyd til flere punkt. Eks. punkt 4 som av flere pekes på som svært viktig. Her angir planen at hver enkelt skole og barnehage skal ha en sosial plan som tar for seg detaljer innen dette viktige området. Kjennskap til lokal kulturarv bør være en del av punkt 4 – her bør det samarbeides kommunalt om en plan for dette.

SFO/PPT/”LIKEVERDIG UTDANNING I PRAKSIS”:

Arbeidsgruppa mener det bør utarbeides planer som sikrer kvaliteten på skolefritidstilbudet, PPT og likeverdig utdanning i praksis. (Språklige minoriteter i barnehage og skole)

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

FORUTSETNINGER

En forutsetning for at planen skal bli en realitet, er at de ulike samarbeidsparter både ser/aksepterer sin del av det ansvaret det er å oppdra/veilede barn og unge til deltakere i vårt samfunn.

Med samarbeidsparter/medspillere mener vi:

Hvem:	Når/hvordan:
Det enkelte barn/den enkelte ungdom	Gjennom formelle og uformelle elevsamtaler sammen med lærer.
Foresatte	Gjennom foreldremøter og foreldrekonferanser SU, FAU, KOMFUG
Ansatte i barnehage/skole/SFO	Tverretatlige samarbeidsmøter. Gjennom tilbakemeldinger til/fra barn/elever, foresatte og gjennom rapporteringssystemet vi etablerer.
Barnehage/skoleeier. Politikere som arbeidsgivere (lokalt)	Gjennom rapport til skolekontor og tilbakemeldinger derfra. Gjennom HHUS/politiske gruppeledere. Temamøte om barnehage/skole en gang pr år for kommunens politikere.

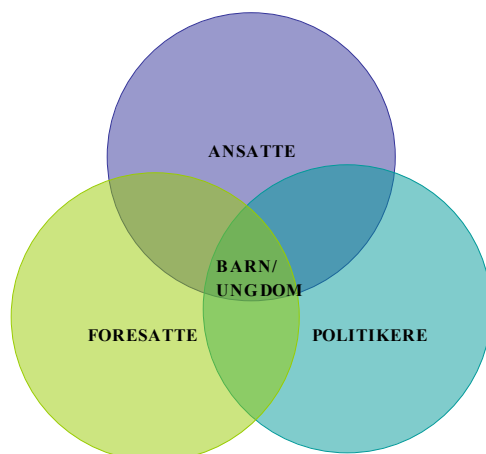
Modellen nedenfor illustrerer hvem som er de ulike samarbeidspartnere, (medspillere) og som er nødvendige for å skape den barnehagen og skolen vi vil ha.

Å VÆRE PÅ TALEFOT MED

God kommunikasjon er vel bare et uttrykk for ”å være på talefot med” – eller å ha forbindelse med. Makter vi å få til et klima der vi er på god talefot/har god forbindelse med hverandre er vi kommet langt. Da vil de ulike medspillere kunne:

-
-

stille oppklarende spørsmål
avklare forventninger – og ansvarsfordeling.

DE ULIKE SATSINGSOMRÅDENE MED MÅL OG FORSLAG TIL TILTAK:

1.

Kommunikasjon/avklare forventninger/ansvarsplassering eller - å være på talefot med”

Mål:

Det er etablert gode samarbeidsrutiner med:

- Det enkelte barn/den enkelte ungdom.
- Foresatte via foreldremøter og konferanser.
- Ansatte i barnehage/skole/SFO (tverretatlige samarbeidsmøter – PPT og barnevern).
- Ansatte og arbeidsgivers representanter. (Ledere og rektorer).
- Politikere som arbeidsgivere (lokalt).

Hva må legges til rette/gjøres?

- Elevsamtalen(e) må ha en fast plass.
- Foresatte må erfare at de blir tatt på alvor og at de er viktige samarbeidspartnere mht. barnas læring. Barnehage/skole og foresatte må se og ta ansvar på hver sine områder.
- FAU – SU og KOMFUG må bli aktive råd i samarbeidet mellom foresatte i barnehage/skole og politikere.
- Samarbeid mellom etatene må tjene barn og ungdom. Åpenhet er et stikkord.
- Politikere må hvert år få/tillegne seg informasjon om og fra undervisningssektoren. Jfr. temamøte og rapporteringsskjema. (Barnehage/skolehverdagen)
- Legge til rette for et godt SFO-tilbud.

2.

Barnehage og skole som en god arbeidsplass.

Mål:

Ansatte i barnehage og skole erfarer sin arbeidsplass som sted der de er medansvarlige og opplever et stimulerende miljø.

Hva må legges til rette/gjøres?

- Ansattes medinnflytelse gjennom representanter i utvalg/plangruppe.
- Fysisk tilrettelagt arbeidsmiljø – både for barn og voksne. Arbeidsplasser, utstyr, innemiljø etc.
- Forutsigbar økonomi/rammebetingelser.
- Gjensidig åpenhet og respekt.
- Medarbeidersamtaler.
- Det enkelte arbeidssted må ha en sosial plan som tar for seg trivselstiltak og handlingsplan mot mobbing for barn og ansatte.

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

3.

Overganger barnehage/skole og det 13-årige skoleløpet.

Mål:

Kunnskap om det enkelte barn/ungdom overføres til neste "nivå" for å kunne bygges videre på. Samarbeid om overganger kan ha en forebyggende effekt. Dette gjelder både ved skifte av personell innen den enkelte barnehage/skole og ved skifte av skoleslag.

Hva må legges til rette/gjøres?

- Mer kjennskap til hverandres ansatte og arbeidsmetoder gjennom besøk/hospitering, informasjonsmøter og dialog og begrepsavklaringer. Det lages en tidsplan for dette.
- Rutiner for overføring av nødvendig informasjon fra barnehage til skole og mellom skoleslag.
- Tillatelse fra foresatte vedrørende overføring av informasjon er ordnet - tilstedeværelse for foresatte på overføringsmøter om dette er nødvendig.
- Den som "leverer" barnet fra seg har ansvar for å informere om spesielle forhold og i samarbeid med mottaksskole søke om ev. tilleggsressurser.
- Ungdomstrinnet må etablere overføringsrutiner i forhold til videregående skole.
- Det må finnes rutiner for overføring av informasjon også ved skifte av lærer innen samme barnehage/skole.
- Foreldres rolle ved overganger!! Tilstedeværelse ved overføringsmøter barnehage/skole – så langt som mulig

4.

Dannelse – (noe mer enn oppførsel)

Mål:

Ivareta de verdier som nærer undring, medfølelse og empati, evne til glede, lærelyst og kjennskap til vår kulturarv.

Hva må legges til rette/gjøres?

- Vektlegge gjensidig åpenhet og respekt på alle nivåer.
- Det enkelte arbeidssted må ha en sosial plan som tar for seg trivselstiltak og handlingsplan mot mobbing for barn og ansatte.
  - Oppførsel og folkeskikk.
  - Etisk kompetanse.
- Skal – skal ikke prosjektet følges opp av den enkelte barnehage/skole.
- Jfr. opplæringslovens § 9a – Det psykososiale miljøet.

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

5.

Tilpasset opplæring

Mål:

Barn og unge i Lyngdal blir sett og hørt og får en opplæring som er i forhold til egne forutsetninger. De skal også få erfare at utvikling setter krav til egen innsats og vilje.

Hva må legges til rette/gjøres?

- Førskolelærere og lærere har den nødvendige kompetanse (faglig og innsiktsmessig) for å legge til rette for individuell og tilpasset læring.
- Det legges til rette for læring gjennom valg av ulike metoder, læringsarenaer og valg av lærestoff. (Eks.: storyline, læringsstiler, ikt, bruk av arbeidsprogram m.m.)
- Det legges til rette for at det enkelte barn/elev ansøres og veiledes til å sette egne mål og til å få innsikt i å vurdere eget arbeid og prestasjoner.
- Ledere ser til at informasjon som kommer fram via interne/lokale (og nasjonale prøver) blir brukt som redskap slik at det kommer den enkelte elev til nytte.
- Nytilsatte pedagoger får tilrettelagt informasjon og oppfølging i tråd med kommunes plan på det enkelte arbeidssted. (Fadder/mentorordning.)
- Det legges opp til rutiner slik at ”nye” foresatte blir kjent med planene som foreligger.
- Det er gode rutiner på samarbeid med foresatte knyttet til tilpasset læring.

6.

Lese – og skriveopplæring

Mål:

Barn og ungdom i Lyngdal skal gjennom barnehage og skole, og i samarbeid med hjemmet, inspireres (motiveres) til å utvikle ferdigheter og glede ved lesing og skriving ut fra egne forutsetninger.

Hva må legges til rette/gjøres?

- Kommunen har en plan for lese og skriveopplæring på alle trinn som er kjent av alle ansatte.
- 2 – 4 pedagoger ved hver barnehage og skole har spes. kompetanse innen lese og skriveopplæring.
- Det foretas systematisk kartlegging av resultater for det enkelte barn. (Elev).
- Det foretas systematisk oppfølging av resultater for det enkelte barn. (Elev).
- Det er gode samarbeidsrutiner mellom barnehage og skole i forbindelse med forberedende lese-skriveopplæring. Ansvar må fordeles og forstås mellom barnehage og skole.
- Det inngås et individuelt, **aktivt og forpliktende** samarbeid mellom hjem og skole for å fremme gode lesevaner.
- Leselystprogram (eller lignende) er gjennomført i de klassene dette passer for.
- Samarbeid med bibliotek – både på skole og folkebibliotek. Her bør det være en plan for dette.

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

7.

Tallforståelse og regneferdighet

Mål:

Barn og ungdom i Lyngdal skal gjennom barnehage og skole, og i samarbeid med hjemmet, inspireres (motiveres) til å utvikle grunnleggende tallforståelse og regneferdigheter ut fra egne forutsetninger.

Hva må legges til rette/gjøres?

- Kommunen har en plan for arbeidet med tallforståelse og regneferdighet på alle trinn som er kjent av alle ansatte.
- Det foretas systematisk kartlegging for det enkelte barn. (Elev).
- Det foretas systematisk oppfølging av resultater for det enkelte barn. (Elev).
- Barnehage og skole skal ha god kompetanse innen matematikk.

8.

Praktisk - estetiske fag – den ”kulturelle skolesekken”.

Mål:

Kunne synliggjøre resultater av arbeid med de ulike sider av faget

Hva må legges til rette/gjøres?

- Gi mulighet for å utvikle barn og ungdoms evne og glede for ulike sider av faget.
- Samarbeide med kulturskolen.

9.

Fysisk aktivitet og kosthold

Mål:

Den enkelte barnehage/skole legger til rette for regelmessig fysisk aktivitet og for å fremme godt kosthold

Eksempler på hva man kan legge til rette/gjøre i forhold til kost:

- Minimum 20 minutter matpause
- Fullt tilsyn i matpausen i 1.-4. klasse, helst også på høyere klassetrinn
- Frukt og grønnsaker
- Lettmelk, ekstra lett lettmelk eller skummet melk
- Enkel brødmat
- Tilgang på kaldt drikkevann
- Et trivelig spisemiljø
- Måltider med maksimalt 3-4 timers mellomrom
- Kantine eller matbod på ungdomsskole og videregående skole

10.

IKT – digital kompetanse

Mål:

Gjennomføring av kunnskapsløftets målsetting for digital kompetanse

Hva må legges til rette/gjøres?

- Alle lærere (ansatte) må ha nødvendig kompetanse for å gjennomføre målsetting.
- På hver arbeidsplass er det en kompetanseutviklingsplan for ikt sett i forhold til de ansattes og elevenes forutsetninger.

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

Kvalitetssikring

I forskrift til Opplæringsloven § 2-1 står det: Skolen og lærebedrifts skal jamnleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei mål som er fastsette i den delen av læreplanen og dei enkelte læreplanane for fag. Kommunen og fylkeskommunen har ansvar for å sjå til at vurderinga blir gjennomført blir etter føresetnadene.

§ 2-2 står det: Kommunen og fylkeskommunen skal medvirke til å etablere administrative system og å innhente statistiske og andre opplysningar som trengst for å vurdere tilstanden og utviklinga innafor opplæringa.

For å kvalitetssikre det arbeidet som gjøres, og som planen legger opp til, legges det til rette for et enkelt rapporteringssystem. Denne rapporten vil gjennom skriftlig tilbakemelding til skole og barnehage danne grunnlag for å drøfte "hvordan man er/kommet".

For enkelthets skyld er målene plassert foran hvert satsingspunkt. Derved har man lettere oversikt når man skal x-e av i skjemaet.

Tiltak	1	2	3	4	5	6
Det forutsettes et kommunalt initiativ for å motivere, skolere, kurse og legge til rette for kompetanseheving på de satsingsområder planen peker på	I svært liten grad					I svært stor grad
Har kommunen (skoleeier) tatt initiativ for kompetanseheving?						
Har politikere gjort seg kjent med situasjonen i barnehage/skole.						

Mål:						
Det er etablert gode samarbeidsrutiner med: <ul style="list-style-type: none"> • Det enkelte barn/den enkelte ungdom. • Foresatte via foreldremøter og konferanser. • Ansatte i barnehage/skole/SFO (tverretatlige samarbeidsmøter – PPT og barnevern). • Ansatte og arbeidsgivers representanter. (Ledere og rektorer). • Politikere som arbeidsgivere (lokalt). 						
1. Kommunikasjon/avklare forventninger/ansvarsplassering "Å være på talefot med"	1	2	3	4	5	6
	I svært liten grad					I svært stor grad
Elevsamtaler er avholdt. (Jevnlig.)						
Klasseforeldremøter er avholdt. (2 pr. år)						
Det er avholdt min. 2 møter i FAU						
Det er avholdt min. 2 møter i SU						
Det har vært samarbeidsmøter i HPSS						
HHUS har fått rapport fra hver enhet						
Det er gitt anledning til info om undervisningssektoren i kommunestyret.						

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

Mål: Ansatte i barnehage og skole erfarer sin arbeidsplass som sted der de er medansvarlige og opplever et stimulerende miljø.						
2. Barnehage og skole som en god arbeidsplass	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Ansattes medinnflytelse gjennom repr. i utvalg/plangruppe.						
Fysisk tilrettelagt arbeidsmiljø – både for barn og voksne						
Forutsigbare økonomi/ rammebetingelser						
Gjensidig åpenhet og respekt						
Årlig medarbeidersamtale er foretatt						
Det enkelte arbeidssted må ha en sosial plan som tar for seg trivselstiltak og handlingsplan mot mobbing for barn og ansatte						
Mål: Kunnskap om det enkelte barn/ungdom overføres til neste "nivå" for å kunne bygges videre på. Samarbeid om overganger kan ha en forebyggende effekt. Dette gjelder både ved skifte av personell innen den enkelte barnehage/skole og ved skifte av skoleslag.						
3. Overganger barnehage/skole og det 13-årige skoleløpet	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Det har vært besøk/hospitering og informasjonsmøter. Det lages en tidsplan for dette. (Årshjul)						
"Skjema" med info – overføringsmappe for det enkelte barn/ungdom er på plass. (Portfolio)						
Ved overgang fra barnehage til skole benyttes TRAS. (Se forklaring bak.)						
Tillatelse fra foresatte vedr. overføring av informasjon er ordnet.						
Den som "leverer" barnet fra seg har informert om spesielle forhold og søkt om ev. tilleggsressurser						
Ungdomstrinnet har etablert rutiner i forhold til vgs						
Det finnes rutiner også ved skifte av lærer innen barnehage/skole						
Foreldres rolle ved overganger!! Tilstedeværelse ved overføringsmøter barnehage/skole – så langt som mulig						
Mål: Ivareta de verdier som nærer undring, medfølelse og empati, evne til glede, lærelyst og kjennskap til vår kulturarv.						
4. Dannelse	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Vektlegge gjensidig åpenhet og respekt på alle nivåer.						
Det enkelte arbeidssted må ha en sosial plan som tar for seg trivselstiltak og handlingsplan mot mobbing for barn og ansatte.						
Skal – skal ikke prosjektet følges opp av den enkelte barnehage/skole						

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

Mål:						
Barn og unge i Lyngdal blir sett og hørt og får en opplæring som er i forhold til egne forutsetninger. De skal også få erfare at utvikling setter krav til egen innsats og vilje.						
5. Tilpasset opplæring	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Førskolelærere og lærere har den nødvendige kompetanse (faglig og innsiktsmessig) for å legge til rette for individuell og tilpasset læring						
Det legges til rette for læring gjennom valg av ulike metoder, læringsarenaer og valg av lærestoff. (Eks.: storyline, læringsstiler, ikt, bruk av arbeidsprogram m.m.)						
Det legges til rette for at det enkelte barn/elev ansøres og veiledes til å sette egne mål og til å få innsikt i å vurdere eget arbeid og prestasjoner.						
Ledere ser til at informasjon som kommer fram via interne/lokale (og nasjonale prøver) blir brukt som redskap slik at det kommer den enkelte elev til nytte.						
Nytilsatte pedagoger får tilrettelagt informasjon og oppfølging i tråd med kommunes plan og det enkelte arbeidssted.						
Det legges opp til rutiner slik at ”nye” foresatte blir kjent med planene som foreligger						
Det er gode rutiner på samarbeid med foresatte knyttet til tilpasset læring.						
Mål:						
Barn og ungdom i Lyngdal skal gjennom barnehage og skole, og i samarbeid med hjemmet, inspireres (motiveres) til å utvikle ferdigheter og glede ved lesing og skriving ut fra egne forutsetninger.						
6. Lese – og skriveopplæring	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Kommunen har en plan for plan for lese og skriveopplæring på alle trinn som er kjent av alle ansatte.						
2 – 4 pedagoger ved hver skole har spes. kompetanse innen lese og skriveopplæring						
Det foretas systematisk kartlegging av resultater for det enkelte barn. (Elev).						
Det foretas systematisk oppfølging av resultater for det enkelte barn. (Elev).						
Det er gode samarbeidsrutiner mellom barnehage og skole i forbindelse med forberedende lese-skriveopplæring.						
Det inngås et aktivt og forpliktende samarbeid mellom hjem og skole for å fremme gode lesevaner						
Leselystprogram er gjennomført i de klassene dette passer for						
Samarb. med bibliotek – både på skole og folkebibliotek						

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

Mål: Barn og ungdom i Lyngdal skal gjennom barnehage og skole, og i samarbeid med hjemmet, inspireres (motiveres) til å utvikle grunnleggende tallforståelse og regneferdigheter ut fra egne forutsetninger						
7. Tallforståelse og regneferdighet	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Kommunen har en plan for arbeidet med tallforståelse og regneferdighet på alle trinn som er kjent av alle ansatte.						
Det foretas systematisk kartlegging av resultater for det enkelte barn. (Elev).						
Det foretas systematisk oppfølging av resultater for det enkelte barn. (Elev).						
(Noen) pedagoger ved hver barnehage og skole har spes. kompetanse innen matematikk.						
Mål: Kunne synliggjøre resultater av arbeid med de ulike sider av faget						
8. Praktisk - estetiske fag – den ”kulturelle skolesekken”.	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Gi mulighet for å utvikle barn og ungdoms evne og glede for ulike sider av faget.						
Samarbeide med kulturskolen.						
Mål: Den enkelte barnehage/skole legger til rette for regelmessig fysisk aktivitet og for å fremme godt kosthold						
9. Fysisk aktivitet og kosthold	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Et trivelig spisemiljø						
Tilby frukt og grønnsaker						
Kantine eller matbod på ungdomsskole og videregående skole						
Tilrettelegge for fysisk aktivitet						
Mål: Gjennomføring av kunnskapsløftets målsetting for digital kompetanse						
10. Digital kompetanse	1 I svært liten grad	2	3	4	5	6 I svært stor grad
Alle lærere (ansatte) må ha nødvendig kompetanse for å gjennomføre målsetting						
På hver arbeidsplass er det en kompetanseutviklingsplan for ikt sett i forhold til de ansattes forutsetninger						
Utviklingsplanen for ikt er fulgt.						

Se egen fil ”[rapportskjema](#)” for å skrive rapport.

Kunnskapsløftet/Kultur for læring – angir målet for grunnopplæringa i Norge i de nærmeste år. Barnehagen har nå fått egen plan.

LÆRINGSPLAKATEN

erstattet ”Prinsipper og retningslinjer”.

Skolen og lærebedriften skal:

1. Gi alle elever og lærlinger/lærekandidater like muligheter til å utvikle sine evner og talenter individuelt og i samarbeid med andre.
2. Stimulere elevenes og lærlingenes/lærekandidatenes lærelyst, utholdenhet og nysgjerrighet.
3. Stimulere elevenes og lærlingenes/lærekandidatene til å utvikle egne læringsstrategier og evne til kritisk tenkning
4. Stimulere elevene og lærlingene/lærekandidatene i deres personlige utvikling og identitet, i det å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse
5. Legge til rette for elevmedvirkning og for at elevene og lærlingene/lærekandidatene kan foreta bevisste verdivalg og valg av utdanning og fremtidig arbeid.
6. Fremme tilpasset opplæring og varierte arbeidsmåter.
7. Stimulere, bruke og videreutvikle den enkelte lærers kompetanse.
8. Bidra til at lærere og instruktører fremstår som tydelige ledere og som forbilder for barn og unge.
9. Sikre at det fysiske og psyko-sosiale arbeids- og læringsmiljøet fremmer helse, trivsel og læring.
10. Legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre foreldres/foresattes medansvar i skolen.
11. Legge til rette for at lokalsamfunnet blir involvert i opplæringen på en meningsfylt måte

Fem **grunnleggende ferdigheter** skal integreres i ALLE FAG:

- Å KUNNE UTTRYKKE SEG MUNTILIG
- Å KUNNE LESE
- Å KUNNE UTTRYKKE SEG SKRIFTLIG
- Å KUNNE REGNE
- Å KUNNE BRUKE DIGITALE VERKTØY

Hensikten med den planen som nå foreligger er skissert s. 1. Forhåpentligvis kan den være en hjelp til å oppfylle det som er de nasjonale føringer for undervisningssektoren. I den grad det er nødvendig, må den enkelte barnehage og skole tilpasse egne planer med grunnlag i nasjonale og kommunale føringer.

HANDLINGSPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE I LYNGDAL
2006 - 2010

ÅRSOVERSIKT FOR EN DEL HOVEDMOMENTER – HVA SKJER NÅR?

AKTIVITET	AUG	SEPT.	OKT.	NOV.	DES.	JAN.	FEBR.	MARS	APRIL	MAI	JUNI	JULI
Elevundersøkelsen												
Foreldrekonfer.												
GSI												
IOP – revisjon												
Medarb.samtale												
Rapport - HHUS												
Trivselsundersøk.												
T-timesøknader												
Valg til utvalg		FAU – SU KOMFUG. ELEVRÅD										

ORDFORKLARINGER

Begrep	Forklaring
Rammetimer	Timer som går til undervisning av barn/elever. Eks. Det går 20 r-t pr. uke til hver 1. klasse.
T-timer	Tilleggsressurs til enkeltelever som tilkommer etter søknad
FAU	Foreldrerådets arbeidsutvalg
TRAS	Tidlig registrering av språkutvikling
GSI	Grunnskolens
IOP	Individuell opplæringsplan. (Når barn får tildelt tilleggsressurser, t-timer.)
SU	Samarbeidsutvalg
KomFug	Kommunalt foreldreutvalg
Kunnskapsløftet	Den nye læreplanen for skolen
Empati	Empati er vår medfødte evne til å forstå og reagere følelsesmessig klokt i forhold til våre medmennesker
HPSS	Tverretattlig gruppe med medlemmer fra helse, ppt, skole og sosialtjeneste
PPT	Pedagogisk psykologisk tjeneste
HHUS	Politisk valgt hovedutvalg for helse, undervisning og sosial.
Digital kompetanse	Kunnskap til bruk av datamaskiner og programvare